

QLM

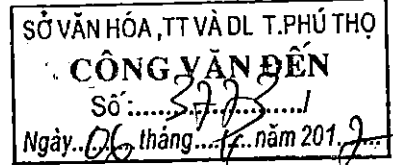
TỈNH ỦY PHÚ THỌ
BAN TUYÊN GIÁO

ĐẢNG CÔNG SẢN VIỆT NAM
Việt Trì, ngày 3 tháng 11 năm 2017

4664

Số ~~21~~ CV/BTGTG

V/v gửi Đề cương tuyên truyền 65 năm
Chiến thắng Chân Mộng - Trại Thàn



- Kính gửi:**
- Ban Tuyên giáo các huyện, thành, thị uỷ;
 - Ban Tuyên giáo các đảng bộ trực thuộc Tỉnh uỷ;
 - UBMTTQ và các đoàn thể ở tỉnh;
 - Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch;
 - Sở Thông tin và Truyền thông;
 - Các cơ quan thông tin đại chúng của tỉnh.

Kỷ niệm 65 năm Chiến thắng Chân Mộng - Trại Thàn (17/11/1952-17/11/2017) là sự kiện lịch sử quan trọng. Chiến thắng đã đi vào lịch sử hào hùng của Quân đội nhân dân Việt Nam nói chung và lịch sử Đại đoàn Quân tiên phong nói riêng, trong đó có sự đóng góp to lớn của quân và dân Phú Thọ, đập tan âm mưu tiêu diệt chủ lực và phá hoại hậu phương kháng chiến của thực dân Pháp, góp phần quan trọng vào thắng lợi của quân và dân ta trong chiến dịch Tây Bắc.

Ban Tuyên giáo Tỉnh uỷ biên soạn “Đề cương tuyên truyền 65 năm Chiến thắng Chân Mộng - Trại Thàn (17/11/1952- 17/11/2017)”, yêu cầu các cơ quan: Báo Phú Thọ, Đài Phát thanh và Truyền hình tỉnh, Tạp chí Văn nghệ Đất Tổ, Cổng Thông tin Điện tử Phú Thọ tổ chức tuyên truyền trên các phương tiện thông tin đại chúng; các huyện, thành, thị uỷ, đảng bộ trực thuộc tỉnh và các đoàn thể chính trị hướng dẫn, tổ chức tuyên truyền sâu rộng trong cán bộ, đảng viên, đoàn viên và các tầng lớp nhân dân của địa phương, đơn vị mình.

Đề nghị các cơ quan, đơn vị triển khai, thực hiện./:

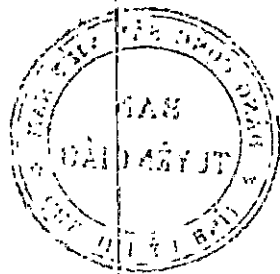
Nơi nhận:

- Như kính gửi;
- Thường trực Tỉnh uỷ (để b/c);
- Lãnh đạo BTGTU;
- Phòng TT và VHVN;
- CVP;
- Lưu VT: *ba*

**K/T TRƯỞNG BAN
PHÓ TRƯỞNG BAN THƯỜNG TRỰC**



Phạm Thị Kim Loan



ĐỀ CƯƠNG TUYÊN TRUYỀN
KỶ NIỆM 65 NĂM CHIẾN THẮNG CHÂN MỘNG - TRẠM THẢN
(17/11/1952- 17/11/2017)

Trong những năm kháng chiến chống thực dân Pháp, Phú Thọ là nơi có địa bàn chiến lược quan trọng nên vừa bị địch chiếm đóng (một số vị trí thuộc các huyện phía Tây Nam của tỉnh), vừa là tinh cung cấp nhân lực, vật lực rất lớn cho các chiến dịch so với các tỉnh khác trong liên khu Việt Bắc. Vì vậy, quân Pháp đã nhiều lần tấn công ra vùng tự do của tỉnh phá hoại hậu phương kháng chiến. Song, Đảng bộ đã lãnh đạo quân và dân toàn tỉnh dũng cảm chiến đấu, góp phần đánh bại nhiều trận tấn công, càn quét của địch lên địa bàn, góp phần vào chiến công chung của cả nước, tiêu biểu là Chiến thắng Chân Mộng - Trạm Thản, ngày 17/11/1952.

1. Bối cảnh lịch sử

Sau thất bại nặng nề ở Chiến dịch Hòa Bình (*cuối năm 1951*), được đế quốc Mỹ viện trợ trên 100 tỉ Franc cùng nhiều phương tiện chiến tranh hiện đại (*máy bay, xe tăng, tàu thuyền, pháo 105 ly...*), thực dân Pháp tăng cường nguy quân, lập thêm các binh đoàn cơ động mạnh G.M (*groupement mobile*); nâng tổng quân số lên 34 vạn tên, trong đó có 90 tiểu đoàn Âu - Phi làm nòng cốt; đồng thời, tăng cường càn quét ở vùng đồng bằng trung du, gây cho ta nhiều khó khăn.

Về phía ta, với những thắng lợi đã đạt được trước đó, lực lượng vũ trang của ta đã mạnh lên rất nhiều cả về kỹ thuật, chiến thuật tác chiến, từ các binh đoàn chủ lực đến bộ đội địa phương, dân quân du kích được bổ sung, huấn luyện, chỉnh quân chính trị, quyết tâm thực hiện tốt những yêu cầu ngày càng cao của cuộc kháng chiến.

Tháng 9/1952, Bộ Chính trị và Chủ tịch Hồ Chí Minh quyết định mở Chiến dịch Tây Bắc, với quyết tâm tiêu diệt địch, giải phóng Tây Bắc, nơi đất rộng người thưa, cư dân hầu hết thuộc đồng bào các dân tộc ít người, đời sống còn thấp kém; là một vùng chiến lược quan trọng: phía tây là biên giới Việt - Lào, phía đông giáp với căn cứ địa Việt Bắc, phía bắc tiếp giáp biên giới Việt - Trung, phía nam là tỉnh Hòa Bình, Phú Thọ và các tỉnh Liên khu 3, Liên khu 4. Từ đây, địch có thể uy hiếp căn cứ địa Việt Bắc, vùng tự do Phú Thọ và che chở cho Thượng Lào, thực hiện âm mưu chiếm đóng lâu dài, lập nên "*xứ Thái tự trị*" để chia rẽ và bóc lột đồng bào ta.

Đợt I, Chiến dịch Tây Bắc bắt đầu từ ngày 14 đến ngày 24/10/1952 đã kết thúc thắng lợi. Quân ta đã tiêu diệt phân khu Nghĩa Lộ, đập tan tuyến phòng thủ vành ngoài Tây Bắc của địch. Một dải đất mênh mông bên bờ tả ngạn sông Đà từ bắc Quỳnh Nhai xuống Vạn Yên sạch bóng quân thù. Ta hoàn toàn làm chủ Đường 13 nối liền thị xã Yên Bái với Nghĩa Lộ.

Trong lúc chúng ta tích cực chuẩn bị cho đợt II chiến dịch, Pháp vội vã tăng cường cho Tây Bắc tới 7 tiểu đoàn hùng dũng cố phòng tuyến Sơn La - Lai Châu, đồng thời mở cuộc hành quân Loren với một binh lực lớn đánh lên Phú Thọ, nhằm phân tán chủ lực ta, quấy rối và phá hoại hậu phương trực tiếp của chiến dịch, hy vọng cứu vãn tình thế hết sức nguy ngập của chúng ở Tây Bắc.

Phán đoán được âm mưu của thực dân Pháp, ngay từ tháng 9/1952, Tổng Quân ủy đã ra Chỉ thị cho Tỉnh ủy Phú Thọ nêu rõ: *"Trong khi chủ lực ta đánh mạnh trên các chiến trường chính thì địch sẽ đối phó bằng cách tấn công ra Phú Thọ để kiềm chế, chia sẻ lực lượng ta, đồng thời phá hoại kinh tế, kho tàng, mùa màng của ta, khủng bố nhân dân, bắt thanh niên đi lính. Tóm lại chúng nhằm phá hoại nguồn cung cấp nhân, vật lực của ta, gây khó khăn cho tiền tuyến. Vì vậy, nhiệm vụ của Đảng bộ và các lực lượng vũ trang là phải tích cực đánh địch bằng mọi cách để bảo vệ kho tàng, mùa màng, bảo vệ nhân dân"*.

Thực hiện Chỉ thị trên, Tỉnh ủy nhanh chóng tổ chức cuộc họp với các huyện để phổ biến tình hình, âm mưu của địch và bàn các phương án tác chiến, chống càn quét. Các đồng chí Tỉnh ủy viên được phân công xuống thị sát các huyện có nhiều kho tàng và cơ quan Trung ương đóng, chỉ đạo công tác bảo vệ và phân tán tài sản ra nhiều nơi, đề phòng địch tấn công bất ngờ...

2. Diễn biến trận đánh:

Ngày 28/10/1952, Bộ chỉ huy Pháp mở cuộc hành quân Lo-ren, do tướng Đờ Li-na-rét (*De Linares*), tư lệnh quân Pháp ở Bắc Bộ trực tiếp chỉ huy. Chúng huy động một lực lượng lớn gồm: 13 tiểu đoàn bộ binh, 03 tiểu đoàn dù, 02 tiểu đoàn xung kích, 04 tiểu đoàn pháo binh, 02 tiểu đoàn cơ giới, 07 đại đội công binh, chia thành hai mũi: một mũi tiến sâu lên Đuan Hùng, một mũi ồ ạt đánh vào khu vực hữu ngạn sông Thao, càn quét các huyện Tam Nông, Thanh Thủy, Thanh Sơn, chiếm Đường 11.

Sau khi chốt một số cứ điểm ở hữu ngạn sông Thao, ngày 02/11/1952 địch bắt đầu tiến công sang tả ngạn, đánh chiếm Thị xã Phú Thọ, rải quân chiếm giữ quốc lộ 2 và các tuyến đường giao thông (Phú Thọ - Phú Hộ; Ngọc Thập - Gò Gai; Cao Mại - Tiên Kiên - Phù Lỗ; Phú Hộ - Việt Trì...). Ở những vị trí đã chiếm, chúng cho xây dựng công sự móc nối với bọn phản động địa phương

tuyên truyền, xuyên tạc chủ trương, chính sách của Đảng và Chính phủ, đồng thời ra sức càn quét triệt phá làng mạc, cướp bóc, làm thiệt hại nhiều tài sản của Nhà nước và nhân dân ta.

Được sự chỉ đạo sát sao của cấp trên và sự chuẩn bị chu đáo của Đảng bộ nên mặc dù địch có lực lượng lớn, thủ đoạn thâm độc nhưng các lực lượng vũ trang và nhân dân Phú Thọ đã chiến đấu ngoan cường, bẻ gãy nhiều mũi tiến công của địch. Trong suốt chiến dịch, quân dân Phú Thọ đã sát cánh cùng bộ đội chủ lực đánh nhiều trận và giành nhiều thắng lợi. Đặc biệt, đã phối hợp với Trung đoàn 176 đánh 104 trận lớn nhỏ. Chỉ riêng ở chiến trường hữu ngạn sông Thao, từ ngày 28/10 đến 7/11/1952 bộ đội địa phương và dân quân du kích của tỉnh đã đánh 73 trận, loại khỏi vòng chiến đấu 712 tên, bắt sống gần 100 tên, thu nhiều vũ khí và quân trang, quân dụng của địch. Nhiều đơn vị đã lập công xuất sắc, tiêu biểu như: bộ đội địa phương và dân quân du kích huyện Tam Nông đã đánh 19 trận, tiêu diệt 78 tên và làm bị thương 30 tên; quân dân huyện Hạc Trì đánh 27 trận, tiêu diệt và làm bị thương 160 tên, giải phóng 300 thanh niên bị địch bắt, đồng thời bảo vệ nhân dân sơ tán an toàn hàng trăm tấn thóc và hàng hóa của nhà nước... Bị đánh khắp nơi, trong khi phải dàn mỏng lực lượng trên chiến tuyến dài 80km, khó khăn về cung cấp hậu cần và liên lạc, quân số hao hụt dần, tinh thần binh lính mệt mỏi, địch buộc phải kết thúc trận càn sớm hơn dự định.

Dự đoán trước việc rút quân của chúng, ngày 09/11/1952, Bộ Tổng tư lệnh điều Trung đoàn Bắc - Bắc (*Trung đoàn 36 thuộc Đại đoàn Quân tiên phong 308*) từ chiến trường Tây Bắc về Phú Thọ, cùng quân và dân địa phương chặn đánh địch. Trên cơ sở phân tích tình hình, Ban Chỉ huy mặt trận Phú Thọ cùng Ban Chỉ huy Trung đoàn Bắc - Bắc quyết định tổ chức trận phục kích táo bạo trên đường quốc lộ 2, đoạn Chân Mộng - Trạm Thản (*thuộc địa phận giáp ranh huyện Đoan Hùng - Phù Ninh - Thanh Ba*). Được sự phối hợp của nhân dân địa phương, các đơn vị bộ đội chủ lực đã lần lượt chiếm lĩnh trận địa mai phục theo đúng kế hoạch đã định.

Sáng ngày 17/11/1952, đúng như dự kiến đội hình hành quân của địch lọt vào trận địa phục kích của ta. Các chiến sỹ Trung đoàn 36 và lực lượng vũ trang địa phương anh dũng xông lên, chụp lửa xuống đoàn xe địch. Cuộc hành quân của địch bị cắt làm đôi, số đi đầu thoát chết chạy thẳng về Phú Hộ. Số còn lại nằm gọn trong tầm bắn của bộ đội ta. Máy bay địch lờng lộn, gầm rú nhưng chỉ dám bắn xa đường vì sợ bắn nhầm vào quân của chúng... Sau 20 phút chiến đấu, 21 xe cơ giới của địch bị bốc cháy cùng hàng trăm tên bị tiêu diệt. Với phương châm đánh nhanh, diệt gọn, quân ta tiếp tục truy kích, tiêu diệt thêm 13 xe nữa.

Kết quả sau một ngày chiến đấu, ta tiêu diệt hơn 400 tên địch, phá hủy 44 xe cơ giới, trong đó có 17 xe tăng, xe bọc thép, thu nhiều quân trang, quân dụng của địch. Đây là trận đánh phá hủy được nhiều xe cơ giới nhất ở Đông Dương kể từ ngày đầu cuộc kháng chiến.

Sau trận Chân Mộng - Trạm Thán, lực lượng của ta được củng cố, tiếp tục tiến theo Quốc lộ 2 truy đuổi địch ở vùng Phú Hộ, núi Voi, núi Chò, núi Quyết... tiêu diệt 108 tên, bắt sống 7 tên, đưa tổng số quân địch bị tiêu diệt và bị bắt lên đến hơn 600 tên. Bị thiệt hại nặng nề, Bộ chỉ huy Pháp ra lệnh cho tướng Đờ Li-na-rét kết thúc cuộc hành quân Lo-ren, rút lực lượng về đối phó với mặt trận đồng bằng và Tây Bắc. Ngày 25/11/1952, quân Pháp rút khỏi Phú Thọ.

3. Ý nghĩa lịch sử:

Chiến thắng Chân Mộng - Trạm Thán đã đi vào lịch sử anh hùng của Quân đội nhân dân Việt Nam nói chung và lịch sử Đại đoàn Quân tiên phong nói riêng, trong đó có sự đóng góp tích cực của quân và dân Phú Thọ, đập tan âm mưu diệt chủ lực và phá hoại hậu phương kháng chiến của thực dân Pháp, góp phần quan trọng vào thắng lợi của quân và dân ta trong chiến dịch Tây Bắc, đánh dấu sự phát triển, thể chủ động chiến lược, để tiến tới giành toàn thắng trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược.

Kỷ niệm 65 năm Chiến thắng Chân Mộng - Trạm Thán (17/11/1952-17/11/2017) là dịp chúng ta ôn lại truyền thống đấu tranh cách mạng vẻ vang, tinh thần dũng cảm, mưu trí, sáng tạo của các thế hệ cha anh đi trước vì sự nghiệp giải phóng dân tộc. Phát huy tinh thần Chiến thắng Chân Mộng - Trạm Thán, cán bộ, đảng viên và nhân dân các dân tộc tỉnh Phú Thọ quyết tâm thực hiện thắng lợi Nghị quyết XII của Đảng, Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XVIII, phấn đấu lập nên những thành tích mới trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

BAN TUYÊN GIÁO TỈNH ỦY